

อ่านจดหมายข่าวต้นคิด
ฟังเล่ม! ที่นี่!

News มิถุนายน 51

ฉบับที่ 2 เดือนมิถุนายน 2551

จากคอลัมน์ วิถีเสียง จดหมายข่าวรายเดือนประจำเดือนมิถุนายน 2551
ผลิตโดย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

ขยะสมัยใหม่ ภัยใกล้ตัว

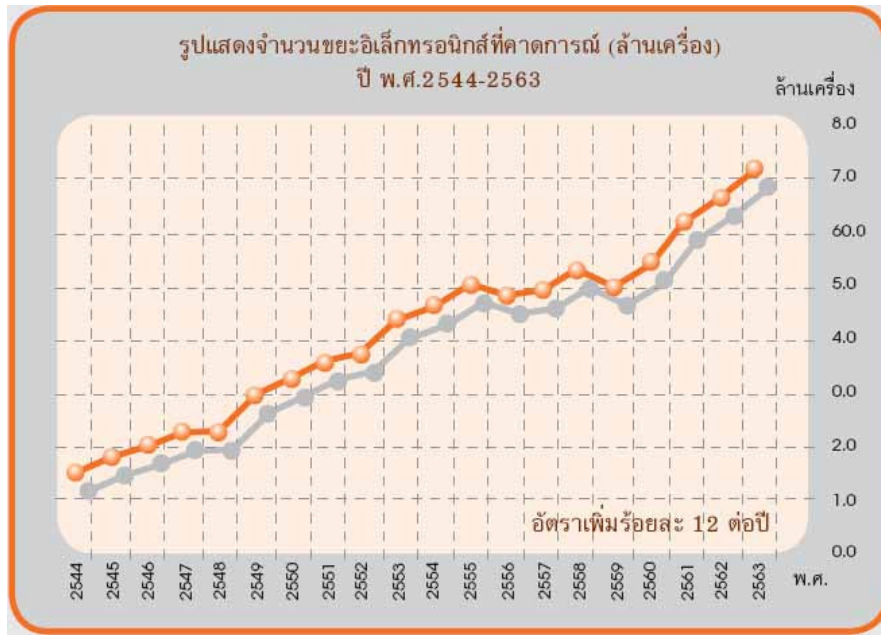
ขยะอันตรายสมัยใหม่ที่คนเมืองกำลังเผชิญ และต้องเผชิญในอนาคตหากยังไม่มีวิธีกำจัดที่มีประสิทธิภาพ มีด้วยกันหลายรูปแบบ

รูปแบบแรก คือ **“ขยะอิเล็กทรอนิกส์”** ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์เสริมพ่วง คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นเพลง และวีดีโอ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ที่มีรุ่นใหม่ ๆ อุปกรณ์ใหม่ ๆ ออกมาจูงใจผู้บริโภคตลอดเวลา

อุปกรณ์เหล่านี้เมื่อสิ้นสภาพจะกลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่นับวันจะมีปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ โดย **กรมควบคุมมลพิษ** ประมาณว่าในปี 2550 ประเทศไทยมีขยะอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ โทรศัพท์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เครื่องปรับอากาศ คอมพิวเตอร์และจอคอมพิวเตอร์ มากถึง 3.37 ล้านชิ้น และยังมีแนวโน้มว่าขยะอิเล็กทรอนิกส์จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในอัตรา ร้อยละ 12 ต่อปี

ฉบับที่ 2 เดือนมิถุนายน 2551

คาดว่าภายในปี 2555 ประเทศไทยจะมีขยะอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า 5 ล้านชิ้น!

หากนับเฉพาะจำนวนโทรศัพท์มือถือ ตัวเลขทางการจากยอดผู้จดทะเบียนทุกเครือข่าย ในปี 2549 มีประมาณ 33 ล้านเลขหมาย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้ชี้ถึงปริมาณขยะมือถือและแบตเตอรี่ได้แค่จำนวนหนึ่งเท่านั้น

ขยะเหล่านี้มีส่วนผสมของโลหะหนักทั้งตะกั่ว แคดเมียม นิกเกิล โบรมีน สารหนู ลิเทียม และเบริลเลียม หากกำจัดไม่ถูกต้องจะเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต เพราะสารเคมีที่เสื่อมสภาพภายในจะไหลออกมาสู่สิ่งแวดล้อม เข้าสู่ระบบนิเวศและห่วงโซ่อาหาร เมื่อเข้าสู่ร่างกายคนและสะสมจนมีปริมาณมากพอก็จะมีผลต่อระบบประสาท ระบบหมุนเวียนของเลือด การทำงานของไต และระบบสืบพันธุ์ ส่งผลต่อการพัฒนาของเด็กและภาวะการตั้งครรภ์ หากประชาชนผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์เผาขยะที่มีสารเคมีอันตรายเหล่านี้รวมอยู่ด้วย อาจก่อให้เกิดสารก่อโรคมะเร็งขึ้นได้

รูปแบบที่สอง คือ **สินค้ามือสอง** ซึ่งอาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า **“ขยะนำเข้า”** ที่ทะลักเข้ามาจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า กระเป๋า เสื้อผ้า รองเท้า

สินค้าเหล่านี้เป็นของที่หมดอายุจากประเทศที่พัฒนาแล้วจากนั้นก็แปรสภาพเป็นสินค้านำเข้าถูกที่เป็นที่นิยมของคนไทย แต่แท้จริงแล้วคือวิธีการกำจัดขยะที่ง่ายสุดของประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งมองประเทศกำลังพัฒนาอย่างบ้านเราเป็นที่รองรับขยะ

ตัวอย่างเหตุการณ์การทิ้งขยะข้ามชาติเกิดขึ้นเมื่อปี 2545 แต่ไทยมารู้จักเขาเมื่อต้นปี 2546 ว่าสินค้านำเข้านับร้อยตู้คอนเทนเนอร์ที่วางนิ่งเฉยนานกว่า 2 เดือนโดยไม่มีใครมาติดต่อรับที่ท่าเรือคลองเตย คือ แบตเตอรี่ ยางรถยนต์เก่า คอมพิวเตอร์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ รวมแล้วกว่า 23 ตัน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็น **“ขยะข้ามชาติอันตราย”** ทั้งสิ้น

ฉบับที่ 2 เดือนมิถุนายน 2551

รูปแบบที่สาม คือ **“ขยะติดเชื้อ”** เป็นขยะที่เกิดจากสถานพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาล คลินิก และสถานเอนามัย

ตามปกติทางสถานพยาบาลจะต้องคัดแยกพวกสำลี ผ้ากอซ กระดาษชำระที่ใช้ซับเลือดน้ำเหลือง หรือผ้าเบื่อนของเหลวจากร่างกาย เข็มฉีดยา ฯลฯ ออกมาจากขยะทั่วไป และส่งให้รถขนขยะติดเชื้อของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปเผาทำลายตามกรรมวิธี

ในปี พ.ศ.2549 ประเทศไทยมีขยะติดเชื้อมากกว่าวันละ 56 ตัน หรือปีละประมาณ 28,000 ตัน ขยะเหล่านี้ถูกนำมากำจัดโดยเผาในเตาเผามูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาล ร้อยละ 65 กำจัดโดยบริษัทเอกชน ร้อยละ 7 และกำจัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ร้อยละ 28

ขยะติดเชื้อในส่วนของ อปท. รับผิดชอบมีการทำลายอย่างถูกหลักเพียง ร้อยละ 10 เท่านั้น ที่เหลือ ร้อยละ 18 เผารวมกับมูลฝอยทั่วไปในเตาเผามูลฝอยชุมชน รวมทั้งลักลอบทิ้งตามพื้นที่รกร้างในเขตจังหวัดอื่น

รูปแบบที่สี่ คือ **“ขยะลอยฟ้า”** หรือป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ ที่เรียงรายสองข้างทางตามถนนสายหลักโดยเฉพาะถนนในเมืองกรุง มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ในขณะนี้พบว่ามีย้ายบนทางด่วน 785 ป้าย บนอาคาร 538 ป้าย ที่น่ากังวลคือ ประมาณครึ่งหนึ่งของป้ายที่พบทั้งหมดมีใบอนุญาตให้ติดตั้งถูกต้อง อีกครึ่งหนึ่งติดตั้งตามอำเภอใจ

ป้ายลอยฟ้าเหล่านี้เริ่มเป็นปัญหากระทบสุขภาพคนกรุง นับตั้งแต่ป้ายที่ไม่มั่นคง โคนล้มได้งายเมื่อลมพัดแรง โดยเฉพาะในฤดูฝน เป็นอันตรายแก่ประชาชนทั่วไป บางป้ายมีสีฉูดฉาดรบกวนสายตา บางป้ายใช้ถ้อยคำหื่นเหม้ รูปภาพไม่เหมาะสม อีกทั้งไม่เป็นระเบียบ ทำให้รบกวนทัศนวิสัยแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน นอกจากนี้แล้ว ยังมีป้ายโฆษณาสินค้า หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ บางป้ายเมื่อเลยกำหนดวันกิจกรรมแล้วไม่มีเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบ นำป้ายกลับคืนไป ปล่อยให้ป้ายนั้นเปื่อย ขาด รอวันย่อยสลายเอง

เหล่านี้ยังเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งของขยะในบ้านเรา ซึ่งกำลังเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็วจนมีการคาดการณ์ว่าหากไม่ลงมือทำอะไร ขยะจะล้นเมืองไทยใน 3 ปีข้างหน้า!

ที่มา รายงานสุขภาพคนไทย พ.ศ.2551

สืบค้นได้จาก http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2008/report2551_22.pdf

อ่านจดหมายข่าวต้นคิด
ทั้งเล่ม! ที่นี่!
News มิถุนายน 51

ฉบับที่ 2 เดือนมิถุนายน 2551

บอกกล่าว...

จดหมายข่าว “ต้นคิด” ต้นไม้แห่งความคิด ที่ปมเพาะมาจากความรู้และข้อมูลด้านสุขภาพ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลผลิตจากการทำงานของแผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพของประเทศ รวมทั้งการนำข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มาสื่อสารสู่สาธารณะ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบสุขภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำเสนอภาพสะท้อนทางสุขภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างความคิดและความตระหนักรู้ของคนในสังคม โดยเน้นไปที่การสร้างบทสรุปเชิงความรู้ที่สามารถต่อยอดได้ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในระดับประชาชนทั่วไป และการใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะ มากกว่าการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลสถิติ

ดูข้อมูลทั้งหมดได้ใน www.hiso.or.th

สมัครสมาชิก หรือติดต่อ “ต้นคิด”
ตู้ ปณ.2 ปณฝ.ประดิพัทธ์ 10404
โทรศัพท์. 02-668-2854 โทรสาร.02-241-0171
อีเมลล์ : info@tonkit.org เว็บไซต์ www.tonkit.org

ข้อมูลสำหรับสื่อมวลชน

ขยะสมัยใหม่ ภัยใกล้ตัว

ขยะอันตรายสมัยใหม่ที่คนเมืองกำลังเผชิญ และต้องเผชิญในอนาคตหากยังไม่มีวิธีกำจัดที่มีประสิทธิภาพ มีด้วยกันหลายรูปแบบ

รูปแบบแรก คือ “**ขยะอิเล็กทรอนิกส์**” ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์เสริมพ่วง คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นเพลง และวีดีโอ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ที่มีรุ่นใหม่ ๆ อุปกรณ์ใหม่ๆ ออกมาจูงใจผู้บริโภคตลอดเวลา

อุปกรณ์เหล่านี้เมื่อสิ้นสภาพจะกลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่นับวันจะมีปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ โดย **กรมควบคุมมลพิษ** ประมาณว่าในปี 2550 ประเทศไทยมีขยะอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ โทรศัพท์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เครื่องปรับอากาศ คอมพิวเตอร์และจอคอมพิวเตอร์ มากถึง 3.37 ล้านชิ้น และยังมีแนวโน้มว่าขยะอิเล็กทรอนิกส์จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในอัตรา ร้อยละ 12 ต่อปี

คาดว่าภายในปี 2555 ประเทศไทยจะมีขยะอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า 5 ล้านชิ้น!

หากนับเฉพาะจำนวนโทรศัพท์มือถือ ตัวเลขทางการจากยอดผู้จดทะเบียนทุกเครือข่าย ในปี 2549 มีประมาณ 33 ล้านเลขหมาย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้ชี้ถึงปริมาณขยะมือถือและแบตเตอรี่ได้แค่จำนวนหนึ่งเท่านั้น

ขยะเหล่านี้มีส่วนผสมของโลหะหนักทั้งตะกั่ว แคดเมียม นิกเกิล โบรมีน สารหนู ลิเทียม และเบริลเลียม หากกำจัดไม่ถูกต้องจะเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต เพราะสารเคมีที่เสื่อมสภาพภายในจะไหลออกมาสู่สิ่งแวดล้อมเข้าสู่ระบบนิเวศและห่วงโซ่อาหาร เมื่อเข้าสู่ร่างกายคนและสะสมจนมีปริมาณมากพอก็จะมีผลต่อระบบประสาท ระบบหมุนเวียนของเลือด การทำงานของไต และระบบสืบพันธุ์ ส่งผลต่อการพัฒนาของเด็กและภาวะการตั้งครรภ์ หากประชาชนผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์เผาขยะที่มีสารเคมีอันตรายเหล่านี้รวมอยู่ด้วย อาจก่อให้เกิดสารก่อโรคมะเร็งขึ้นได้

รูปแบบที่สอง คือ **สินค้ามือสอง** ซึ่งอาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “**ขยะนำเข้า**” ที่ทะลักเข้ามาจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า กระเป๋า เสื้อผ้า รองเท้า

สินค้าเหล่านี้เป็นของที่หมดอายุจากประเทศที่พัฒนาแล้วจากนั้นก็แปรสภาพเป็นสินค้านำเข้าที่ถูกที่นิยมของคนไทย แต่แท้ที่จริงแล้วคือวิธีการกำจัดขยะที่ง่ายสุดของประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งมองประเทศกำลังพัฒนาอย่างบ้านเราเป็นที่รองรับขยะ

ตัวอย่างเหตุการณ์การทิ้งขยะข้ามชาติเกิดขึ้นเมื่อปี 2545 แต่ไทยมารู้จักเอาเมื่อต้นปี 2546 ว่าสินค้านำเข้านับร้อยตู้คอนเทนเนอร์ที่วางนิ่งเฉยนานกว่า 2 เดือนโดยไม่มีใครมาติดต่อรับที่ท่าเรือคลองเตย คือแบตเตอรี่ ยางรถยนต์เก่า คอมพิวเตอร์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ รวมแล้วกว่า 23 ตัน ซึ่งล้นแล้วแต่เป็น “**ขยะข้ามชาติอันตราย**” ทั้งสิ้น

รูปแบบที่สาม คือ “**ขยะติดเชื้อ**” เป็นขยะที่เกิดจากสถานพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาล คลินิก และสถานเอนามัย

ตามปกติทางสถานพยาบาลจะต้องคัดแยกพวกกล้าดี ผ่ากอส กระดาษชำระที่ใช้ซับเลือดน้ำเหลือง หรือผ้าเบื่อนของเหลวจากร่างกาย เข็มฉีดยา ฯลฯ ออกมาจากขยะทั่วไป และส่งให้รถขนขยะติดเชื้อของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปเผาทำลายตามกรรมวิธี

ในปี พ.ศ.2549 ประเทศไทยมีขยะติดเชื้อมากกว่าวันละ 56 ตัน หรือปีละประมาณ 28,000 ตัน ขยะเหล่านี้ถูกนำมากำจัดโดยเผาในเตาเผามูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาล ร้อยละ 65 กำจัดโดยบริษัทเอกชน ร้อยละ 7 และกำจัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ร้อยละ 28

ขยะติดเชื้อในส่วนที่ อปท. รับผิดชอบมีการทำลายอย่างถูกหลักเพียง ร้อยละ 10 เท่านั้น ที่เหลือ ร้อยละ 18 เผารวมกับมูลฝอยทั่วไปในเตาเผามูลฝอยชุมชน รวมทั้งลักลอบทิ้งตามพื้นที่รกร้างในเขตจังหวัดอื่น

รูปแบบที่สี่ คือ “**ขยะลอยฟ้า**” หรือป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ ที่เรียงรายสองข้างทางตามถนนสายหลัก โดยเฉพาถนนในเมืองกรุง มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ในขณะนี้พบว่ามีป้ายบนทางด่วน 785 ป้าย บนอาคาร 538 ป้าย ที่น่ากังวลคือ ประมาณครึ่งหนึ่งของป้ายที่พบทั้งหมดมีใบอนุญาตให้ติดตั้งถูกต้อง อีกครึ่งหนึ่งติดตั้งตามอำเภอใจ

ป้ายลอยฟ้าเหล่านี้เริ่มเป็นปัญหากระทบสุขภาพคนกรุง นับตั้งแต่ป้ายที่ไม่มั่นคง โคนล้มได้ง่ายเมื่อลมพัดแรงโดยเฉพาะในฤดูฝน เป็นอันตรายแก่ประชาชนทั่วไป บางป้ายมีสีฉูดฉาดรบกวนสายตา บางป้ายใช้ถ้อยคำหมิ่นเหม่ รูปภาพไม่เหมาะสม อีกทั้งไม่เป็นระเบียบ ทำให้รบกวนทัศนวิสัยแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน นอกจากนี้แล้ว ยังมีป้ายโฆษณาสินค้า หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ บางป้ายเมื่อเลยกำหนดวันกิจกรรมแล้วไม่มีเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบ นำป้ายกลับคืนไป ปล่อยให้ป้ายนั้นเปื่อย ขาด รอวันย่อยสลายเอง

เหล่านี้ยังเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งของขยะในบ้านเรา ซึ่งกำลังเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็วจนมีการคาดการณ์ว่าหากไม่ลงมือทำอะไร ขยะจะล้นเมืองไทยใน 3 ปีข้างหน้า!

ทีมา รายงานสุขภาพคนไทย พ.ศ.2551

สืบค้นได้จาก <http://www.hiso.or.th>

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กิติมาภรณ์ 081-4497479